

In veseli se majka Germanija! Ljutomerska nemška sola šteje 80 otrok; in dež. šolski svet mora ugoditi prošnji za dvorazrednico. Ali morebiti ni potrebna?!

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Nj. veličanstvo svetli cesar so pred Božičem darovali za dunajske ubožce 5000 gld. — Trgovinski minister Glanz in železniški minister Guttenberg sta se odpeljala v Budapešto, da se gledé pogodbe o tem in onem zmenita z ogersko vlado. — Vera je zasebna reč; trdijo socialisti, vendar pa sv. vere ne pusté pri miru. Na Božič so po kršćanstvu udrihali na dveh shodih, da ju je komisar razpustil.

Češko. V deželnem zboru je namestnik Coudenhove naglašal ravnopravnost obeh narodov. Deželni odbor je predložil načrt postave o direktnih volitvah na kmetih. — Katoliška stranka češka se bode z vso vneto udeležila prihodnjih državnozbornih volitev in sicer na lastno roko. — Praški podžupan Podlipny se je odpovedal svoji časti, bode pa izvoljen županom.

Šlezijško. V prvi seji novega deželnega zbora je pozdravil deželni glavar tudi novoimenovanega deželnega predsednika grofa Clary, na kar je prebral obljubo privrkat v vseh treh deželnih jezikih.

Stajarsko. »Tagespost« se močno jezi, da so slovenski poslanci vstopili zopet v deželni zbor. Naše narodne težnje imenuje šport ali kratkočasenje. Dobro, da se za to nemškoliberalno klepetanje celo Nemci prav malo zmenijo.

Koroško. Predsednik deželnega sodišča je postal dr. Perko, ki je zmožen slovenskega jezika. Vendar enkrat ena trohica pravice za Slovence! — Slov. šola v Velikovcu sta že obiskala okrajni šolski nadzornik Artnak in deželni šolski nadzornik Palla. Nemška gospóda se zanima za to šolo, Slovenci, zanimajmo se zanjo tudi mi!

Kranjsko. Deželni zbor je imel samo v ponedeljek sejo ter sklenil začasni proračun za štiri mesece prih. leta ter vsprejel nujni predlog, da se izdela postava o direktnih volitvah na kmetih. — V nedeljo je imela v Ljubljani shod »Obrtna zveza za Kranjsko«, ki se je izrekel za jugoslovanski klub. Oglasili so se tudi socialisti, ki so pokazali, kako da hudo sovražijo male obrtnike.

Primorsko. V ponedeljek se je slovesno otvoril deželni zbor goriški. Deželni glavar je omenjal vremenskih nezdod, ki so letos zadele deželo, ter izrazil upanje na državno pomoč. Vladni zastopnik pa je pozdravil v obeh jezikih, na kar se je dovolil začasni proračun. — V Rojanu pri Trstu se je uvedla laška pridiga; Slovenci pa zdaj zahtevajo, da se uvede slovenska pridiga tudi v tržaški stolni cerkvi.

Ogersko. Primanjkljaj pri milenijski razstavi znaša bojda le pol milijona gold. To svoto poravna ogerska država. — Madjari so pripravljani, kakor poročajo židovski listi, samo 34%, torej samo štiri odstotke več plačevati pri skupnih potrebah, ter so prepričani, da se taka pogodba z Avstrijo dožene. Bog ve!

Vnanje države.

Rim. V ponedeljek so začeli sv. oče vsprejemati diplomatske zastopnike, ki prihajajo k novemu letu častitat. Najprej je prišel na vrsto avstro-ogerski poslanik, grof Revertera, ker je ta med vsemi najstarejši.

Italijansko. V proračun za leto 1897/98 je ustavljena izvanredna potreščina v znesku 9 milijonov

lir, ki se porabi za nakup novih, malokaliberskih pušk. S temi nameravajo oborožiti pehotne polke, vstevši deželne bramborve; ubogo ljudstvo pa strada!

Francosko. Višji vojni senat je sklenil popolno preosnovati vso francosko armado ter jo zdatno pomnožiti. Ustanovi se na novo 145 bataljonov. Ako ta sklep postane postava, bode trebalo zato že prihodnje leto 200 milijonov. Razume se samo ob sebi, da potem za Francijo ne bodeta zaostali Nemčija in Avstrija.

Nemško. Šlezijški kardinal Kopp je poljski duhovščini zaukazal, da morajo izstopiti iz poljskega tiskovnega društva. — Prusija dobi novo društveno postavo, s katero se bode jako omejila svoboda združevanja in zborovanja.

Rusko. Grof Šuvalov je na lastno prošnjo odpuščen iz službe kakor generalni gubernér in poveljnik v Varšavi. Slabo zdravje ga je k temu nagnilo.

Bolgarsko. Te dni sodijo morilce bivšega ministerskega predsednika Stambulova. Njegova žena je tudi bila poklicana za pričó, pa ničesar ni hotela povedati, bojda za to ne, ker je morilce najel ali knez Ferdinand ali gotovo njegova vlada.

Srbsko. Naprednjaško ministerstvo Novakovičevo je odstopilo. Dunajski poslanik Simić je že sestavil novo koalicijsko ministerstvo. Kakor hitro pa Simić dožene ustavo, zapusti ministerstvo ter se zopet vrne kot poslanik na Dunaj.

Turško. Sultan nič noče slišati o dveh ministrih Evropeih, pač pa še vedno obljubuje, da se kmalu uvedejo važne preosnove v Armeniji. Res, sultan zna vele-vlasti za nos voditi! — Oni dan je bila krvava praska v olimpskem okraju v Macedoniji med ustaši in 80 vojaki, ki so spremljali komisijo osmih članov. Padli so vsi člani, 56 vojakov, ustašev pa samo štirje.

Za poduk in kratek čas.

Školabina, cigansko dekle.

(Resnična dogodba; priobčil o. H. Šalamun).

»Solnograški kroniki« se piše iz Tamswege od dne 4. avgusta 1896 to-le: Jeseni minolega leta pride protinasto dekle z Dunaja čez Bavarsko v Meran na Tirolsko v tamošnjo bolnišnico. Vprašana po imenu, je le samo to mogla povedati, da so jo najprej imenovali Školabino, pozneje pa je zvedela, da se piše Rosenmühl, katero ime pa ji je bilo uradno spremenjeno v »Rosa Müller«. Vprašana o svoji domovini in pristojnosti, je bistveno povedala to-le:

Prvi kraj, na katerega še se spominjam, je bilo mesto Kairo v Egiptu. Njen dozdevni oče, rojen pri Nazaretu, bil je Turek, imenoval se je Koraki, njena dozdevna mati pa, v Kairi rojena, se je imenovala Školabina, njena sestra Šurbin in njeni trije bratje Argis, Precni, Ismari. V svoji mladosti se je učila verozakona in katerega? Mohamedanskega, zmešanega z drugimi verami, molila je Allah-a, Molah-a, polni mesec, in Mohameda je častila kot preroka. Te vere se je učila Školabina in po njej živela. V svoji mladosti se je tudi učila telovaje, jahanja in krotjenja živalij. Njena družina jo živela z dvema drugima v bližnjem sorodu. Cela 35 oseb broječa ciganska družba je imela cirkus z godbo in sicer njena in druga družina angleško konjstvo, velblode, leve in opice, tretja pa se je pečala s kačami, morskimi prašički, pajki, mišmi in tigri. S cirkusom so obhodili ti ljudje Egipt, Malo Azijo, Perzijo in prednjo Indijo. Na zahod se vrnivši, so se producirali v Carigradu, Korintu, na Dunaju in v Benet-

kah, kjer je umrl oče Koraki in bil pokopan pod gozdnim drevesom. Od tod se podajo v Rim in Neapelj, igrali so v različnih mestih španskih in portugalskih ter se napotili v južno Ameriko. Obiskali so tudi severno Ameriko, in sicer Čikago, Filadelfijo in Novjork.

Na potu iz severne Amerike v Bremen leta 1887. zbolí 80 let stara mati. Školabina ji je ljubeznivo stregla. Pred smrtjo se vzdigne bolnica ter reče: »Školabina, odpusti mi, moram umreti«. — »Zelo rada vam odpustim«, pravi jokajoča postrežnica. »Dobro, in jaz ti hočem skrivnost razodeti«, reče na to umirajoča. »Ti nisi moj lastni otrok, Šurbin ni tvoja sestra in moji sinovi niso tvoji bratje, jaz sem te kot otroka ukradla; pojdi v Avstrijo, tebi je ime Rosenmühl; zapomni si to!« Po teh besedah zatisne za vedno oči starka ter je bila v morje vržena. Kaj je Školabina v tem trenutku občutila, to se lažje dá misliti, ko popisati.

Prišedša v Bremen, zapusti Školabina hitro cigansko družbo, pelje se v Avstrijo in tukaj išče svoje domače. Pride na Dunaj. V cesarskem mestu si je služila svoj borni kruh s pranjem, ribanjem in z enakim delom; med tem pa je policija vedno poizvedavala za njeno domovino, toda zastoj. Školabina ni več molila Allaha in Molaha, častila ni več Mohameda kot preroka, ampak molila je samega edinega večnega Boga, proseča ga za resnico »9 zim in 9 poletij«, kakor se je sama izrazila. Avgusta meseca 1895 — stanovala je tedaj v Leopoldovem mestu — zgorelo je celo njeno s težavo pridobljeno premoženje.

Školabina zapusti nato Dunaj in pride čez Bavarško v Meran na Tirolsko. Ko je ozdravela v bolnišnici, bila je sprejeta v dekliški asil križnih sester. Tukaj je bila podučena katoliski veri ter se učila brati in pisati. Dne 27. marcija je bila pogojno krščena. Njeno ime je bilo med tem uradno spremenjeno v »Rosa Müller«.

Vest o čudnem življenju Školabine se je hitro razširila v okolici Meran. Zvedel jo je tudi kapucin Marcelin Leitsperger, rojen v Tamswegu v Lungavu na Solnograškem. Ta se spomni pripovedke, katero je slišal kot otrok od svoje matere. Enkrat je namreč šel na božjo pot s svojo materjo v Mariapfarr. Pot tja ju je ravno vodila čez vas Linčing mimo hiše cestnega nadzornika. Pred njo reče mati svojemu otroku: »Iz te hiše se je pred več leti deklica izgubila. Klobuk in predpasnik so našli ob potoku, ki teče mimo hiše, o otroku pa ni bilo nobenega sledu; ljudje so sklepali, da so ga cigani ukradli, katere so ravno dan poprej tukaj videli«.

Ročno pride Marcelinu na misel, cigansko dekle je morda identično s tem ukradenim dekletom cestnega nadzornika v Linčingu. O Školabini hitro poroči svojim starišem, proseč jih natančnih podatkov o zgubljenem dekletu cestnega nadzornika. Očividno se se podatki strinjali. V Meran so potem poslali fotografije cestnega nadzornika, njegove žene in njegovih drugih otrok. Neka podobnost v obličju Školabine s temi ljudmi se je poznala. Školabina se dá v Meranu fotografirati in njena slika se pošlje v njen domači kraj. Tudi tukaj je bila konstatirana enakost obraznih črt. In ko jo njena stara mati sliko dobila v roke, tedaj se je njeno materino srce ljubezni zbudilo, da je vedno ponavljala: »Da, ona je, da, ona je!« Hitro nato pišejo njeni domačini v Meran, Školabina naj se v domačijo vrne, da končno čez toliko let spet svojo dolgo iskano in obžalovano Lizo v svoji sredini imajo. In avgusta letos je Školabina, sedaj Elizabeta Maheiner, prišla v svojo domovino, stara okoli 30 let. O koliko veselje je občutilo materino srce, ko je mati čez dolgo let svojo zgubljeno hčer spet videla in na svoje srce pritisnila!

Smešnica. Pri Ongavovih so imeli krojače. Ko mati prinese žgance za zajutrek ter jih postavi na mizo, reče svoji deci: »Otroci, na peč; kar bode ostalo, dobite vi!« — Za nekaj časa pa hiti petletni Janezek v kuhinjo ter zakriči: »Mati, nič ne bode ostalo; vsak po dva jemlje.«

Razne stvari.

Domače. (Srečno in veselo novo leto) želimo vsem gg. sotrudnikom, naročnikom, prijateljem in sploh vsemu slovenskemu ljudstvu. Kdor je unet za edino pravo geslo: »Vse za vero, dom, cesarja!« naj nam ostane še zanaprej zvest in še druge pridobi, da se nam veselo pridružijo.

(Gospodom dopisnikom!) Prosimo, ne štejte nam v zlo, da tokrat mnogi izvrstni dopisi in sestavki niso mogli priti na vrsto. Objavimo jih prihodnjič. Bog Vam povrne ves trud, ki ga imate za naš list! Uljudno prosimo, ostanite še nam tudi prihodnje leto naklonjeni!

(Iz deželnega zbora.) Včeraj je bila zadnja seja pred novim letom in so se izvolili posamezni odseki. Od naših poslancev je izvoljen v finančni odsek č. g. Jože Žičkar, v učni g. dr. Ivan Dečko, v peticijski č. g. Miha Lendovšek, v deželno-kulturni g. Fr. Robič, v občinski g. dr. Fr. Rosina in v železniški g. dr. Jože Serbec.

(Iz Šaleške doline.) Po novem letu bode prenehala južna železnica jemati premog iz Lapovih jam v Škalah; odpuščenih bode 30 delavcev takoj, nekaj pa pozneje. Ubogi trpini, kje si bodo v sredi zime iskali kruha? Socijalno vprašanje tudi nas kliče na delo; z vso resnobo misliti nam bode na ustanovitev krščansko-delavskega društva za Šaleško dolino.

(Deželna podpora.) Včeraj je sklenil deželni zbor v Gradcu, da se za poškodovane po toči dovoli še 10tisoč gold. Štajarski hranilnici pa se je izrekla zahvala za darovanih 50.000 gold.

(Koledarski kolek), po 6 novcev, mora se plačevati samo za one koledarje, kjer se nahajajo imena svetnikov, in to v »krščanski« Avstriji!

(Umrl) je dne 23. dec. v Središču dolgoletni naročnik našega lista, g. Ivan Kočever starši, v 84. letu svoje dobe. Pokojnik bil je brat že umrlega dr. Štefana Kočeverja v Celju. Pogreb je bil na Božič. Naj v miru počiva!

(Izvrsten leposloven list) s podobami se mora imenovati v Ljubljani izhajajoči »Dom in Svet«. Prihodnje leto bode prinašal med drugim opis in podobe iz celjske okolice. Za vse leto stane 4 fl. 20 kr. Premožnejši Slovenci, ki ga še nimate, naročite si ga!

(Poštna vest.) C. kr. poštni urad Sv. Barbara pri Vurbergu se bode od novega leta naprej imenoval Sv. Barbara pri Mariboru.

(Iz Mozirja) se nam poroča, da tamkaj neki snedni dihur strastno stika in ruje proti našemu listu. Ako ne bode se kmala skril v svoj brlog, mu še znamo pred pustom eno za ženitovanje zagosti.

(Duhovniška sprememba.) Č. g. Gregor Presečnik, župnik v Podgorju pri Slov. Gradcu, je dobil župnijo Loka pri Zidanem mostu, kojo nastopi okoli dne 1. februarja.

Društvene. (Dijaški kuhinji) v Mariboru so darovali: Slavna okr. posojilnica v Ljutomeru 20 fl., slavna posojilnica v Brežicah 10 gold., volilo č. g. Melhiora Goličnik v Slov. Bistrici 20 fl., č. g. Gregor Presečnik, župnik v Podgorju, 2 fl., g. dr. Anton Mihalič, okr. zdravnik v Ljutomeru, 2 fl. 32 kr. in g. F. Wannous, trgovec v Radgoni 3 fl.